

RAADSINFORMATIEBRIEF

18R.00336

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 29 mei 2018
Portefeuillehouder(s) : wethouder Koster
Portefeuille(s) : Sociaal Domein; Participatie Werk en Inkomen
Contactpersoon : G. Kraaijkamp
Tel.nr. : 8278
E-mailadres : kraaijkamp.g@woerden.nl

18R.00336

Onderwerp:

Jaarstukken Ferm Werk 2017 en Jaarverslag klachten 2017 Ferm Werk

Kennismemen van:

De Jaarstukken Ferm Werk 2017 en het Jaarverslag klachten 2017 Ferm Werk

Inleiding:

Deze raadsinformatiebrief heeft betrekking op de formele jaarafsluiting van Ferm Werk. In de bijlagen zijn de jaarstukken van Ferm Werk opgenomen (zowel de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling als de jaarstukken van Ferm Werk NV), de daarbij behorende accountantsverklaring en het Jaarverslag Klachten 2017 Ferm Werk.

Eerder heeft de raad een raadsinformatiebrief ontvangen over de kwartaalrapportage Q4 Ferm Werk. Deze rapportage bevat de geconsolideerde cijfers van Ferm Werk NV en de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk. De Q4 rapportage bevat de jaarcijfers voor accountantscontrole. Daarom kunnen de gegevens in de jaarstukken iets afwijken van de Q4 rapportage.

Bijgevoegd is tevens het Jaarverslag klachten 2017 Ferm Werk. Dit jaarverslag bevat gegevens over het aantal ontvangen klachten, de aard van die klachten en de wijze waarop Ferm Werk deze klachten heeft behandeld.

Kernboodschap:

Met betrekking tot de jaarstukken Ferm Werk 2017 is door het college geconstateerd dat de cijfers slechts in geringe mate afwijken van de eerder ontvangen Q4 rapportage. De jaarstukken zijn dan ook niet expliciet opnieuw beoordeeld. De door Ferm Werk meegestuurde accountantsverklaring geeft aan dat de accountant van oordeel is dat de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2017. De accountant constateert daarnaast dat baten en lasten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en de relevante wet- en regelgeving.

Het Jaarverslag klachten Ferm Werk 2017 geeft aan dat het aantal klachten opnieuw is gedaald ten opzichte van het vorige jaar. De verdeling van het aantal klachten over de deelnemende gemeenten is overeenkomstig de grootte van de gemeenten. De meeste klachten gaan over bejegening door

medewerkers van Ferm Werk. Het aantal is ten opzichte van vorig jaar wel gehalveerd. Daarnaast zijn er klachten over de afhandelingstermijnen aanvraag/betaling. Ferm Werk constateert dat goede en tijdige informatieverstrekking een aandachtspunt blijft.

Verder vermeldt het verslag dat veel van de klachten informeel worden afgedaan. Door snelle actie van de juiste personen wordt voorkomen dat een de klacht formeel moet worden afgedaan. Het afgelopen jaar heeft Ferm Werk het feedbackformulier geïntroduceerd. Van de ingediende formulieren zijn er drie alsnog als klacht behandeld. De overige zeven betroffen een verzoek om informatie.

Financiën:

De gegevens uit de jaarstukken betreffende de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk worden opgenomen in de jaarrekening van de gemeente.

Vervolg:

Nvt

Bijlagen:

1. Jaarstukken 2017 Openbaar lichaam Ferm Werk (gemeenschappelijke regeling) (10 april 2018) (18.009660)
2. Jaarstukken 2017 Ferm Werk N.V. (12 april 2018) (18.009661)
3. Controleverklaring accountant bij de jaarstukken 2017 gemeenschappelijke regeling Ferm Werk (18.009662)
4. Jaarverslag klachten 2017 Ferm Werk (18.009663)

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

JAARSTUKKEN 2017

Openbaar lichaam Ferm Werk

Woerden, 10 april 2018

Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden
Tel: 0348-497000

Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 11 april 2018

Inhoudsopgave

Jaarverslag	2
Programmaverantwoording	2
Programma Basisdienstverlening	2
Paragrafen	6
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	6
Paragraaf bedrijfsvoering	7
Paragraaf financiering	7
Paragraaf verbonden partijen	9
Jaarrekening	10
Balans per 31 december 2017 (na bestemming resultaat)	11
Overzicht van baten en lasten over 2017	13
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
Grondslagen voor waardering	14
Grondslagen voor resultaatbepaling	15
Toelichting op de balans	16
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	20
Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2017	21
Programma Basisdienstverlening	21
WSW en beschut werken	21
Baten grote geldstroom	21
Lasten grote geldstroom	22
Bijstandverlening	23
Baten grote geldstroom	23
Lasten grote geldstroom	24
Participatie	25
Baten grote geldstroom	25
Lasten grote geldstroom	25
Overzicht incidentele baten en lasten	26
Incidentele baten	26
Incidentele lasten	26
Kleine geldstroom	27
Baten kleine geldstroom	27
Lasten kleine geldstroom	27
Saldo van financiële baten / lasten	28
Overzicht aanwending van het bedrag voor onvoorzien	28
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	28
Verdeelsleutels kosten kleine geldstroom	29
Programma Aanvullende dienstverlening	30
Baten grote geldstroom	30
Lasten grote geldstroom	30
Baten kleine geldstroom	30
Lasten kleine geldstroom	30
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	31
Analyse begrotingsafwijkingen	31
Analyse begrotingsrechtmatigheid	31
Afrekening bevoorschotting gemeentelijke bijdrage inclusief dekking Rijk 2017	32
Toelichting op de jaarrekening: wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	34
SiSa bijlage: G2B Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 deel openbaar lichaam 2017	36
SiSa bijlage: G3B Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel openbaar lichaam 2017	37
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	0

Jaarverslag

Openbaar lichaam Ferm Werk (verder te noemen Ferm Werk) is de gemeenschappelijke regeling (GR) van de 4 deelnemende gemeenten Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort en Oudewater en heeft als belang een integrale gemeenschappelijke aanpak te bieden op het terrein van participatie, werk en inkomen binnen het sociale domein.

Het doel van deze gemeenschappelijke aanpak is om de effectiviteit en efficiency van de uitvoering te bevorderen, de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren en de uitvoeringskosten te verlagen.

Binnen dit belang en genoemde doelstelling verricht Ferm Werk als basisdienstverlening de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW), de Participatiewet (PW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ 2004).

Naast de taken van de basisdienstverlening verricht Ferm Werk als aanvullende dienstverlening onder andere de uitvoering van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening en taken rond de huisvesting van vergunninghouders in het kader van de Huisvestingswet.

De uitvoering van de dienstverlening vindt voor een groot deel plaats binnen Ferm Werk N.V., de uitvoeringsvennootschap van Ferm Werk. Dit komt tot uitdrukking in de "Bijdrage basisdienstverlening Ferm Werk N.V." als onderdeel van de lasten van de kleine geldstroom (zie pagina 25 van de jaarrekening). Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar de jaarrekening van Ferm Werk N.V.

De jaarrekening van Ferm Werk bevat de verantwoording van 2 programma's: Basisdienstverlening en Aanvullende dienstverlening, waarbij WSW en beschut werken, Bijstandverlening en Participatie de producten vormen van het programma Basisdienstverlening.

In het hierna volgende wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2017 voorgenomen beleid in het jaar 2017.

Programmaverantwoording

Programma Aanvullende dienstverlening

Met ingang van 1 april 2017 wordt de regeling Tegemoetkoming meerkosten zorg uitgevoerd voor de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden. Voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk worden vanaf 2016 werkzaamheden verricht voor het Ondersteuningsfonds. Door het vroegtijdig opstellen van de begroting, was ook met deze aanvullende dienstverlening in de begroting nog geen rekening gehouden.

Voor een toelichting op het programma Aanvullende dienstverlening wordt verwezen naar pagina 29.

Programma Basisdienstverlening

Het programma Basisdienstverlening kan worden onderverdeeld in de producten Wsw en beschut werken, Bijstandverlening en Participatie.

Wsw en beschut werken

Het product Wsw is met ingang van 2017 uitgebreid met "beschut werken" en bestaat uit het bieden van zo regulier mogelijk werk voor mensen met een Wsw-indicatie of een indicatie voor beschut werken.

Vanaf 2015 is er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk. Voor de Wsw geldt dat werk in de beschutte omgeving van het eigen bedrijf ("intern") alleen aan de orde is als "extern" werken (onder aangepaste omstandigheden) bij een reguliere werkgever niet mogelijk is.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Landelijk gezien bleven de toekenningen van indicaties voor beschut werken door het UWV achter bij de doelstellingen. In de begroting van Ferm Werk was uitgegaan van gemiddeld 15 banen beschut werken, maar in de praktijk konden er slechts 2 banen (1,8 fte) worden gerealiseerd (waarvan één bij collega-bedrijf Promen).

Bij de Wsw nam het bestand in 2017 af met 20,3 fte. Een mooi resultaat was dat 2 medewerkers (2 fte) een stap konden maken naar begeleid werken. Bij begeleid werken treden Wsw-geïndiceerden in dienst van een externe werkgever.

De doelstelling voor de Wsw was dat 50% van de werknemers in 2017 extern zouden werken, dat wil zeggen in een groep of individueel gedetacheerd of in begeleid werken. Met een percentage van 56% per ultimo 2017 is deze doelstelling ruim gerealiseerd. Zie onderstaand overzicht.

Aantal fte	ultimo 2017	afname Wsw	toename beschut w.	ultimo 2016
Wsw intern werkzaam	82,7	4,1-		86,8
Wsw werkzaam in het groen	26,6	1,0-		27,6
Beschut werken	<u>0,7</u>		0,7	<u>-</u>
	110,0			114,4
Wsw in een groep gedetacheerd	99,8	11,2-		111,0
Wsw individueel gedetacheerd	49,8	6,0-		55,8
Wsw in ondersteunende functies bij Ferm Werk	<u>22,0</u>			<u>22,0</u>
	281,6			303,2
Wsw in begeleid werken	15,3	2,0		13,3
Beschut werken bij collega-bedrijf	<u>1,1</u>		1,1	<u>-</u>
	<u>298,0</u>	<u>20,3-</u>	<u>1,8</u>	<u>316,5</u>
Aandeel Wsw extern werkzaam	<u>56%</u>			<u>57%</u>

Het bestand Wsw kan worden onderverdeeld naar "nieuwe populatie" (geïndiceerd na 1-1-1998) en "oude populatie" (geïndiceerd voor 1-1-1998). Vanaf 1998 werden personen ingedeeld naar "handicapcode", waarbij personen met een "lichte" handicap niet meer werden toegelaten tot de regeling. Zie onderstaand overzicht.

Aantal fte	ultimo 2017	afname Wsw	toename beschut w.	ultimo 2016
Wsw met handicap "matig"	106,0	7,2-		113,2
Wsw met handicap "ernstig"	24,0	1,1-		25,1
Wsw oude populatie	165,4	12,0-		177,4
Wsw bovengrens	<u>0,8</u>			<u>0,8</u>
	296,2			316,5
Beschut werken	<u>1,8</u>		1,8	<u>-</u>
	<u>298,0</u>	<u>20,3-</u>	<u>1,8</u>	<u>316,5</u>

Wat heeft het gekost?

Voor een overzicht van de kosten van de Wsw wordt verwezen naar de Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Ten opzichte van de begroting zijn de kosten lager uitgevallen, namelijk € 117.000 (waarvan € 52.000 kosten kleine geldstroom). Dit wordt met name veroorzaakt door het achterblijven van de doelstelling voor beschut werken. Tegelijkertijd kon meer netto toegevoegde waarde worden gerealiseerd dan verwacht, o.a. omdat in 2017 nieuwe, beter renderende opdrachten konden worden geacquireerd.

Bijstandverlening

Doelstellingen van Bijstandverlening zijn:

- Inwoners die zijn aangewezen op een uitkering levensonderhoud en/of inkomensondersteuning, en daar wettelijk recht op hebben, ontvangen deze correct en tijdig.
- Inwoners worden correct behandeld, waarbij hun privacy is geborgd.
- Het onterecht of onjuist verstrekken van voorzieningen en fraude wordt effectief bestreden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

De begroting 2017 had als uitgangspunt dat ten opzichte van de eindstand 2015 het aantal uitkeringen jaarlijks zou toenemen met 2%. In 2016 bleek dit al snel een achterhaald uitgangspunt. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk ging uit van een afname van het bestand in 2016 (- 25%), maar werd geconfronteerd met een toename van 19%.

Bij de gemeente Woerden steeg het bestand eveneens met 19%; deze toename werd voor een belangrijk deel veroorzaakt door de extra huisvesting van statushouders in december (Stadsport). Hiermee was in de begroting 2017 nadrukkelijk wel rekening gehouden in de vorm van incidentele kosten. Landelijk gezien groeide het aantal bijstandsuitkeringen in 2016 met 7%.

De doelstelling van de gemeente Woerden met betrekking tot het versneld huisvesten van statushouders (resultierend in + 200 uitkeringen) is in de loop van 2017 aangepast. Er werd nog wel boven taakstelling gehuisvest, maar in principe alleen in het kader van gezinsherenigingen.

De ontwikkeling van het aantal uitkeringen in 2017 hield in het 1ste half jaar een stijging in van 2%, waarna vervolgens het bestand in het 2de half jaar daalde met 4%.

In de benchmark met andere organisaties zien we dat zo'n dalende trend vanaf het 2de half jaar zich ook bij die organisaties voordeed, maar we zien dat de daling bij Ferm Werk sterker was. Een mooi resultaat derhalve. Te meer daar dit het gevolg was van een hogere uitstroom.

Zie onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het standcijfer in 2017.

Aantal uitkeringen levensonderh.	stand op			stand op	begroting
	31-12-2017	uitstroom	instroom	1-1-2017	31-12-2017
Gemeente Woerden	600	215	205	610	727
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	290	98	96	292	178
Gemeente Montfoort	104	40	31	113	106
Gemeente Oudewater	83	23	28	78	81
	1.077	376	360	1.093	1.092
Procentueel t.o.v. beginstand					
Gemeente Woerden	-2%	17%	uitstroom naar werk		
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	-1%	16%	uitstroom naar werk		
Gemeente Montfoort	-8%	22%	uitstroom naar werk		
Gemeente Oudewater	6%	15%	uitstroom naar werk		

De doelstelling bij Bijstandverlening was om 100% van de aanvragen voor levensonderhoud binnen de wettelijke termijn van 8 weken af te handelen (daarbij rekening houdend met hersteltermijnen). Deze doelstelling is nagenoeg behaald; het gerealiseerde percentage komt uit op 98%.

In 2017 is een cliënttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding daarvan is besloten voor een verdiepend onderzoek; in overleg met de cliëntenraad van Ferm Werk is dit doorgeschoven naar 2018.

Wat heeft het gekost?

Ten opzichte van de begroting kwamen de kosten € 1.824.000 lager uit (waarvan € 28.000 kosten kleine geldstroom).

De extra kosten, opgenomen in de begroting inzake de extra huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden (aangemerkt als incidenteel), bedroegen € 3.305.000.

Voor een overzicht van de kosten van Bijstandverlening wordt verwezen naar de Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Participatie

Doel van het product Participatie is om mensen zo snel mogelijk weer in hun kracht te plaatsen en bij voorkeur op de reguliere arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Om dat te bereiken staan verschillende instrumenten ter beschikking. Dit zijn enerzijds instrumenten die rechtstreeks ten voordele van de cliënt komen, bijvoorbeeld trainingen in het Leer- en ontwikkelcentrum, werkervaringsplaatsen, uitstroompremie. Anderzijds worden instrumenten ingezet die de werkgever tegemoet komen. Het gaat dan bijvoorbeeld om voorzieningen die bij een werkgever de twijfels wegnemen om iemand in dienst te nemen (proefplaatsing) of die de werkgever een financiële compensatie bieden voor de eventueel verminderde productiviteit van het dienstverband, of extra begeleiding van de werknemer (jobcoaching).

Voor succesvolle duurzame zelfredzaamheid dient Ferm Werk goed op de hoogte te zijn van de wensen en mogelijkheden van uitkeringsgerechtigden en gebruikt zij haar kennis, instrumenten en uitgebreide netwerk (ondernemers, sociale instellingen, overheden en onderwijs) om de koppeling te maken tussen de vraag en het aanbod van arbeid of participatie.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor 2017 was de inzet om 15% van het bestand op 1 januari 2017 uit te laten stromen naar werk. Zoals blijkt uit het overzicht op de vorige pagina is deze doelstelling voor alle gemeenten gehaald. Gemiddeld genomen kwam de uitstroom naar werk uit op 17%.

Medio 2016 is de pilot detachingsbanen gestart. Een detachingsbaan wordt aangeboden aan inwoners met een uitkering, voor wie een – tijdelijke – tussenstap door detachering wenselijk is om duurzame plaatsing bij een werkgever mogelijk te maken.

In de opstartfase werd gebruik gemaakt van een payrollorganisatie. Vanaf maart 2017 is Stichting De Wissel ingericht en treedt deze op als werkgever van detachingsbanen. Eind 2017 waren 40 personen gedetacheerd; in 2017 zijn 6 personen vanuit een detachingsbaan succesvol bemiddeld naar een baan bij een reguliere werkgever.

De ontwikkeling van het aantal garantiebanen gaat minder snel dan gewenst. In 2017 werden 28,8 banen gerealiseerd (begroting: 76 banen). In de benchmark met andere organisaties is dit evenwel geen slechte prestatie. Overige resultaten met betrekking tot participatie hopen wij na implementatie van het cliëntvolgsysteem Competensys in onze rapportages (en volgende jaarstukken) te kunnen opnemen.

Wat heeft het gekost?

Voor een overzicht van de kosten van Participatie wordt verwezen naar de Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Ten opzichte van de begroting kwamen de kosten € 821.000 lager uit (waarvan € 211.000 kosten kleine geldstroom). De extra kosten, opgenomen in de begroting inzake de extra huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden (aangemerkt als incidenteel), bedroegen € 316.000.

De kosten van de garantiebanen kwamen fors lager uit, met name omdat er minder banen zijn gerealiseerd dan was begroot.

De kosten en opbrengsten van de detachingsbanen waren in de begroting van Ferm Werk opgenomen (totaal € 232.000). Echter deze maken onderdeel uit van de jaarrekening van Stichting De Wissel (dus niet van de jaarrekening van Ferm Werk) en daarmee van de geconsolideerde jaarrekening van Ferm Werk N.V. De kosten worden ruim gedekt door de opbrengsten.

Paragrafen

De volgende paragrafen zijn niet van toepassing bij Ferm Werk en derhalve niet opgenomen in het jaarverslag: lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen en grondbeleid.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover GR Ferm Werk beschikt om niet begrote kosten te dekken. Het eigen vermogen bedraagt € 74.603.

Gegeven de afspraken die in de gemeenschappelijke regeling (GR) zijn gemaakt met betrekking tot een eventueel nadelig saldo, is de weerstandscapaciteit van Ferm Werk optimaal. In de in 2017 gewijzigde GR luiden deze afspraken als volgt:

1. Batige en nadelige saldi ten opzichte van de begroting zoals blijkt uit de jaarrekening worden met de deelnemers verrekend op de wijze waarop deze kosten in rekening zijn gebracht (conform artikel 24).
2. Het algemeen bestuur kan op voorstel van het dagelijks bestuur afwijken van het bepaalde in het 1ste lid en besluiten om een batig saldo op de uitvoeringskosten tot een maximum van 10% van de daarvoor begrote kosten toe te voegen aan de egaliseringsreserve van het openbaar lichaam Ferm Werk dan wel een nadelig saldo hieraan te onttrekken.

Hoewel de gewijzigde GR ingaat per 2018, is het nieuwe artikel 26 van toepassing met ingang van de jaarrekening 2017. Dit geldt ook voor artikel 24, wat gaat over de kostenverdeelstematiek.

In het onderhavige boekjaar ontstaat een batig saldo op de uitvoeringskosten van € 291.000 (zie pagina 26: de lasten van de kleine geldstroom bedragen € 5.347.771, maar waren begroot op € 5.639.000). Dit saldo wordt verrekend met de deelnemers.

Inventarisatie van de risico's

We onderscheiden hierbij risico's van aanmerkelijke materiële waarde die niet kunnen worden voorzien. Risico's die wel kunnen worden voorzien, zijn in een voorziening opgenomen op de balans.

In de eerste plaats is het aantal uitkeringsgerechtigden dat onvoorzien is, althans hoger dan begroot, een financieel risico. Per uitkeringsgerechtigde gaat het om een gemiddeld bedrag per jaar van ongeveer 13.500 euro.

Zowel landelijke als mondiale economische ontwikkelingen zijn van invloed op het werkelijke aantal uitkeringsgerechtigden. Niet goed is te voorspellen welke impact die hebben op het aantal uitkeringsgerechtigden in het werkgebied van Ferm Werk. Voorts zijn ook ontwikkelingen als de mondiale vluchtelingenstroom van invloed op het aantal uitkeringsgerechtigden.

Voor Ferm Werk is het financiële risico nihil, omdat in de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de gemeenten die deelnemen in Ferm Werk alle kosten dragen. Desalniettemin worden deze risico's maandelijks gevolgd en gerapporteerd aan directie, bestuur en Raad van Commissarissen.

Een tweede risico dat onderkend wordt is het verstrekken van uitkeringen of delen van uitkeringen aan niet rechthebbenden, de zogeheten financiële onrechtmatigheid. Hiervoor is een AO/IB ingericht die deze risico's voorkomt dan wel verkleint.

Gemiddeld zo'n 60% van de inwoners van de vier in Ferm Werk deelnemende gemeenten die een beroep doet op een uitkering, wordt geen uitkering verstrekt omdat het recht ontbreekt. In dit zogeheten poorteffect, dat maandelijks wordt gemeten, zit een strenge selectie als het gaat om het voorkomen van het risico op onrechtmatigheid. Verstrekkingen van uitkeringen worden voorts getoetst. Daarnaast vindt er periodieke controle plaats volgens een vastgesteld Intern Controle protocol. Bevindingen worden met de uitvoering gedeeld en werkwijzen worden hierop zo nodig aangepast. Vermoedens van onrechtmatigheid kunnen voorts met handhaving door Ferm Werk of in opdracht van Ferm Werk door de sociale recherche worden uitgezocht en opgelost. De werking van de AO/IB is hiermee adequaat in het verminderen van het genoemde risico.

Indien wel onrechtmatigheid blijft bestaan, zonder dat Ferm Werk dit heeft herkend, geldt evenzeer het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling dat de in Ferm Werk deelnemende gemeenten de kosten dragen van de uitkeringslasten. Een financieel risico voor Ferm Werk is hiermee nihil.

Het onderkennen, herstellen en reageren op risico's in de bedrijfsvoering van Ferm Werk is vast onderdeel van periodieke monitoring en verantwoording aan directie, bestuur en Raad van Commissarissen van Ferm Werk.

Kengetallen

Onderstaand een overzicht met de kengetallen. Hierbij wordt opgemerkt dat de kengetallen netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen in de begroting zijn aangepast.

	realisatie 2016	begroting 2017	realisatie 2017
Netto schuldquote	6,0%	5,1%	5,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	-1,0%	-0,7%	-0,9%
Solvabiliteitsratio	0,8%	1,4%	1,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote is het eigen vermogen en de voorzieningen uitgedrukt als percentage van het totaal van de baten. Een negatieve netto schuldquote betekent een positief saldo van eigen vermogen en voorzieningen.

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het balanstotaal. De solvabiliteit is laag te noemen. Dit is het gevolg van de keuze van het bestuur van Ferm Werk om geen resultaten toe te voegen aan het eigen vermogen. Gegeven de afspraken die in de gemeenschappelijke regeling zijn gemaakt met betrekking tot een batig of nadelig saldo is de financiële situatie gezond te noemen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bij Ferm Werk is geen sprake van algemene dekkingsmiddelen. In 2017 was 100 K voor onvoorziene lasten begroot; dit bedrag is niet aangewend.

Paragraaf bedrijfsvoering

In jaren 2015 en 2016 is er sprake geweest van een forse instroom van het aantal inwoners dat is aangewezen op een uitkering. Het totale aantal inwoners dat een uitkering ontvangt is gemiddeld zo'n 16% gestegen. Een aanzienlijker stijging dan waarop in die jaren was gerekend. Deze stijging heeft doorwerking gehad voor 2017. De begroting is weliswaar niet aangepast op dit verhoogde aantal uitkeringsgerechtigden, maar Ferm Werk heeft de gemeenten al wel in een zeer vroeg stadium laten weten meer uitvoeringskosten en meer uitkeringskosten te maken in 2017.

De hogere instroom is in de loop van 2017 gestopt. Minder mensen zijn vanuit een WW-uitkering in de 'bijstand' gestroomd. Daarnaast is de uitstroom naar werk groter geweest dan begroot. Daardoor kende het bestand een lichte daling.

Deze daling van het bestand heeft gunstige gevolgen gehad voor de gemeentelijke bijdrage in Ferm Werk. Die is aanzienlijk lager geworden dan op begrotingsbasis werd verwacht.

De verhoogde instroom is in 2016 voor Ferm Werk aanleiding geweest om te intensiveren op een aantal beleidsterreinen. Zo is onder meer de aanpak van het begeleiden van zogeheten statushouders verscherpt met als doel binnen twee jaar de helft van de deelnemers te laten uitstromen naar werk. Nu we met deze aanpak ruim een jaar onderweg zijn, kan worden vastgesteld dat de tussentijdse resultaten hoopgevend zijn. Van de nieuwe instroom in 2016 heeft zo'n 50% inmiddels een baan.

Ook de inzet op nieuwe instrumenten als detacheringen werpt resultaat af. Dit instrument is bedoeld en wordt ingezet als laatste stap naar regulier werk. Ultimo 2017 hebben we ruim 40 medewerkers in een detachingsbaan. Dat betekent dat zij werken, loon ontvangen en geen uitkering meer hebben.

Doordat Ferm Werk verdere keuzes heeft doorgevoerd in de werksoorten én er meer uren zijn gemaakt in het zogeheten Leer- en Ontwikkelcentrum, is de omzet hoger uitgekomen dan begroting (134 K meer).

In 2017 is de discussie over de governance van Ferm Werk voorlopig afgerond. Besloten is om zowel de publieke (Gemeenschappelijke Regeling) als de privaatrechtelijke (Naamloze Vennootschap) te behouden. Tevens is een ge-update versie Gemeenschappelijke Regeling in 2017 door de gemeenten aangenomen. Hierin is bijvoorbeeld de vernieuwde planning & control cyclus opgenomen met het nieuwe product, de kaderbrief. Deze kaderbrief stelt gemeenten in staat in een nog vroeger stadium dan men gewend was, mee te praten en te besluiten over het beleid en de financiën van Ferm Werk voor de komende jaren.

In 2017 is gestart met het project van voortdurende verbetering. Dit houdt in dat Ferm Werk voortdurend werkt aan verbetering van haar dienstverlening, dat er zonder verlies van effectiviteit, efficiënter wordt gewerkt. Maar ook dat de professionaliteit verder wordt ontwikkeld. Hoewel de opdracht van Ferm Werk ieder jaar in de begroting is opgenomen, wijzigen de omstandigheden waarin die opdracht moet worden vervuld continue. Ofwel de economische omstandigheden hebben invloed op de wijze waarop de opdracht kan worden vervuld ofwel andere externe en interne factoren hebben invloed. In die telkens veranderende context ontwikkelt Ferm Werk zich verder. Eén van die ontwikkelingen is te bezien of er voor de onderkant van de arbeidsmarkt een meer sluitend construct kan worden ontwikkeld, in samenwerking met onder meer zorgaanbieders. Aanleiding hiervoor is dat het werkaanbod voor de meest kwetsbare groep, versnipperd is georganiseerd. Ferm Werk neemt het voortouw in het oplossen daarvan.

Paragraaf financiering

De leningen o/g, per ultimo 2016 bestaande uit drie vaste geldleningen van ieder groot € 2.167.000, zijn op 6 december 2017 in één termijn afgelost. De verschuldigde rente over de leningen bedroeg respectievelijk 3,61%, 3,77% en 3,92%, oftewel een rentelast in het boekjaar van € 228.099.

Per 6 december is een nieuwe lening opgenomen van € 2.000.000, met een looptijd van 10 jaar, tegen een jaarlijkse rente van 1,13%.

De totale rentelast met betrekking tot de BNG leningen bedraagt in het boekjaar € 229.647.

Het bedrag van de nieuwe lening valt binnen de renterisiconorm. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, of te wel € 6.823.000.

Ferm Werk heeft een lening verstrekt aan Ferm Werk N.V.

De lening is in 2006 verstrekt met een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2015 is de overeenkomst verlengd met nog eens 10 jaar. Op 6 december 2017 is een nieuwe overeenkomst gesloten, wederom met een looptijd van 10 jaar, derhalve eindigend op 6 december 2027.

De over de lening verschuldigde rente beliep vanaf 2016 2%; vanaf 6 december 2017 bedraagt de rente 1,13%. De rentebate bedraagt in het boekjaar € 41.636.

Gedurende de looptijd is de lening aflossingsvrij. Geldnemer is te allen tijde bevoegd om tussentijds boetevrij af te lossen.

In 2017 zijn 2 spaardeposito's bij de Rabobank vrijgevallen. De spaardeposito's hadden een looptijd tot 6 december 2017; de vervaldatum was tevens de vervaldatum van de langlopende leningen o/g bij de BNG Bank. Het rentepercentage was vast en bedroeg respectievelijk 4,6% en 4,65%. De rentebate bedraagt in het boekjaar € 186.542.

Overzicht renteresultaat 2017	Realisatie	Begroting
	2017	2017
	€	€
Rente spaarrekeningen	186.542	184.000
Rente lening u/g Ferm Werk N.V.	41.636	43.000
	<u>228.178</u>	<u>227.000</u>
Rente leningen o/g	-229.647	-229.000
Overige rentelasten	2	-6.000
	<u>-1.471</u>	<u>-7.000</u>

Per saldo was ultimo boekjaar € 74.603 in kas. De limiet voor een netto vlottende schuld bedraagt 8,2% van de omvang van de begroting, of te wel € 2.797.000.

Paragraaf verbonden partijen

GR Ferm Werk is enig aandeelhouder van Ferm Werk N.V., eveneens gevestigd aan de Carrosserieweg 1 te Woerden.

Ferm Werk N.V. is in de gemeenschappelijke regeling aangewezen als uitvoeringsvennootschap van Openbaar lichaam Ferm Werk.

Ferm Werk N.V. was in 2017 in een groep verbonden met de volgende juridische entiteiten (die eenzelfde doel nastreven):

- Stichting Facilitaire Dienstverlening (SFD), gevestigd te Woerden. De activiteiten van SFD bestaan uitsluitend uit het detacheren van menskracht bij Ferm Werk N.V.
- Stichting De Wissel, gevestigd te Woerden. Deze stichting is werkgever voor gesubsidieerde arbeid (anders dan in het kader van de Wsw) ten behoeve van de deelnemende gemeenten.

De voornaamste activiteiten van Ferm Werk N.V. en haar groepsmaatschappijen zijn gericht op het bieden van aangepast werk aan degenen die in dienst zijn van Openbaar lichaam Ferm Werk of werkzaam zijn in het kader van de uitvoering van andere regelingen.

Het eigen vermogen (groepsvermogen) van Ferm Werk N.V. bedraagt € 5.842 (ongewijzigd ten opzichte van 2016).

De omvang van het vreemd vermogen was € 2.780.070 per ultimo 2016. De omvang van het vreemd vermogen bedraagt ultimo 2017 € 2.915.301. Dit bedrag is inclusief een langlopende lening van GR Ferm Werk van € 2.000.000.

De verwachting is dat het eigen vermogen ultimo 2018 gelijk blijft; het financiële resultaat van Ferm Werk N.V. in 2018 wordt begroot op nihil.

Inventarisatie van de risico's

We onderscheiden hierbij risico's van aanmerkelijke materiële waarde die niet kunnen worden voorzien. Risico's die wel kunnen worden voorzien, zijn in een voorziening opgenomen op de balans.

Bij de verbonden partijen zijn geen risico's van aanzienlijke materiele waarde geïventariseerd voor de financiële positie van de GR Ferm Werk.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017 (na bestemming resultaat)

ACTIVA	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelneming	5.842	5.842
Lening aan deelneming	2.000.000	2.151.766
Overige uitzettingen met een rente- typische looptijd van één jaar of langer	448.400	4.468.400
Totaal vaste activa	<u>2.454.242</u>	<u>6.626.008</u>
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	-	9.128
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.605.731	974.602
Rekening-courantverhoudingen met niet- financiële instellingen	323.214	-
Overige vorderingen	830.455	1.165.387
	<u>3.759.401</u>	<u>2.149.117</u>
Liquide middelen	305.455	236.049
Overlopende activa	22.796	26.749
Totaal vlottende activa	<u>4.087.652</u>	<u>2.411.915</u>
Totaal generaal	<u><u>6.541.894</u></u>	<u><u>9.037.923</u></u>

PASSIVA	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	74.603	74.603
Gerealiseerd resultaat	-	-
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	215.000	243.215
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen binnenlandse banken en ov. financiële instellingen	2.000.000	6.501.000
Totaal vaste passiva	2.289.603	6.818.818
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Schulden aan openbare lichamen	3.458.966	1.254.184
Overige schulden	788.102	833.920
	4.247.068	2.088.104
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.223	131.001
Totaal vlottende passiva	4.252.291	2.219.105
Totaal generaal	6.541.894	9.037.923
Bedrag aan garantstellingen	-	-

Overzicht van baten en lasten over 2017

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Baten		
WSW en beschut werken	8.816.704	8.934.000
Bijstandverlening	19.763.624	21.588.000
Participatie	2.549.466	3.370.000
Programma Basisdienstverlening	31.129.794	33.892.000
Programma Aanvullende dienstverlening	454.089	222.000
	<u>31.583.883</u>	<u>34.114.000</u>
Lasten		
WSW en beschut werken	8.816.704	8.934.000
Bijstandverlening	19.763.624	21.588.000
Participatie	2.549.466	3.370.000
Programma Basisdienstverlening	31.129.794	33.892.000
Programma Aanvullende dienstverlening	454.089	222.000
	<u>31.583.883</u>	<u>34.114.000</u>
Subtotaal programma's	<u>-</u>	<u>-</u>
Het programma Basisdienstverlening is inclusief het saldo van financiële baten en lasten	<u>-1.471</u>	<u>-7.000</u>
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	<u>-</u>	<u>-</u>
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-
Gerealiseerde resultaat	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

Er geen gewijzigde begroting over 2017 is vastgesteld.

In de begrotingscijfers is ten opzichte van de vastgestelde begroting een verschuiving van zowel baten als lasten opgetreden van 970 K van Participatie naar Bijstandverlening. Deze verschuiving is doorgevoerd omdat is geconstateerd dat de posten "Loonkostensubsidie garantiebannen" en "Loonkostensubsidie beschut werken" ten onrechte onder Participatie waren begroot, terwijl deze thuis horen onder Bijstandverlening.

Tevens is er sprake van een verschuiving van 137 K van Participatie naar WSW en beschut werken, betreffende de kosten van beschut werken.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Groepsverhoudingen

De aandelen van Ferm Werk NV zijn voor 100% eigendom van Openbaar lichaam Ferm Werk.

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor waardering

Activa

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Financiële vaste activa

De deelneming wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Indien noodzakelijk wordt op de lening een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor het risico dat vorderingen niet inbaar zijn, wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de ouderdom van de vordering per balansdatum en de geschatte inningskansen. Er is sprake van een zekere mate van schattingsonzekerheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld, zijn de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

De voorziening bestaat uit het op balansdatum bestaand risico ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten dient wel een verplichting te worden opgenomen.

Belastingen

Ferm Werk stelt zich op het standpunt dat Openbaar lichaam Ferm Werk niet vennootschapsbelasting plichtig is, omdat er geen winstogmerk is. Er is sprake van een situatie van structurele verliezen.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelneming	%	Aandeel in geplaatst kapitaal €	Waardering 2017 €	Waardering 2016 €
Ferm Werk N.V., Woerden	100	45.378	5.842	5.842

De verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde van Ferm Werk N.V. bedraagt ongewijzigd € 5.842.

Lening aan deelneming	31 december 2017 €	31 December 2016 €
Ferm Werk N.V.	2.000.000	2.151.766

De lening is in 2006 verstrekt met een looptijd van 10 jaar. Per 31 december 2015 is de overeenkomst verlengd met nog eens 10 jaar. Op 6 december 2017 is een nieuwe overeenkomst gesloten, wederom met een looptijd van 10 jaar, derhalve eindigend op 6 december 2027.

De over de lening verschuldigde rente beliep vanaf 2016 2%; vanaf 6 december bedraagt de rente 1,13%. De rentebate bedraagt in het boekjaar € 41.636.

Gedurende de looptijd is de lening aflossingsvrij. Geldnemer is te allen tijde bevoegd om tussentijds boetevrij af te lossen.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Rabobank spaardeposito, inleg 12 maart 2008	-	3.000.000
Rabobank spaardeposito, inleg 7 november 2008	-	1.350.000
	-	4.350.000
Verstrekt BBZ bedrijfskrediet	84.200	118.400
Verstrekt krediethypotheek PW	364.200	-
	448.400	4.468.400

De spaardeposito's hadden een looptijd tot 6 december 2017; de vervaldatum was tevens de vervaldatum van de langlopende leningen o/g bij de BNG Bank. Het rentepercentage was vast en bedroeg respectievelijk 4,6% en 4,65%. De rentebate bedraagt in het boekjaar € 186.542.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Overige vorderingen op openbare lichamen	-	9.128

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Totaal	2.605.731	974.602

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden tijdelijk overtollig geld bij het ministerie van Financiën moeten parkeren.

Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een bepaald bedrag buiten de schatkist worden aangehouden. Dit zogenoemde drempelbedrag geldt gemiddeld over een kwartaal en bedraagt voor Ferm Werk € 255.855. Onderstaande tabel laat zien hoe het gebruik van het drempelbedrag is per kwartaal.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	365	189	244	253
Ruimte onder het drempelbedrag	-	67	12	3
Overschrijding van het drempelbedrag	109	-	-	-

Het gebruik van het drempelbedrag is inclusief bij Ferm Werk N.V. aangehouden middelen, die niet strikt noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering van de N.V. De voor de bedrijfsvoering van de N.V. aangehouden middelen bedragen gemiddeld niet meer dan € 200.000.

	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
Ferm Werk N.V.	<u>323.214</u>	<u>-</u>

Ultimo 2016 is sprake van een schuld aan Ferm Werk N.V.

	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Overige vorderingen		
Vorderingen op debiteuren Bijstandverlening	644.000	1.018.300
Verstrekte voorschotten	<u>13.909</u>	<u>14.813</u>
	657.909	1.033.113
Lage inkomensvoordeel (LIV)	158.481	-
Rente spaardeposito's	-	120.994
Overige vorderingen	<u>15.522</u>	<u>11.280</u>
	<u>830.455</u>	<u>1.165.387</u>

Onderstaand een specificatie van de vorderingen op debiteuren Bijstandverlening per gemeente.

	totaal €	gemeente Woerden €	gemeente B'graven-R'wijk €	gemeente Montfoort €	gemeente Oudewater €
Nominale vordering	3.824.556	2.294.089	1.089.494	276.764	164.209
Af: voorziening	<u>-2.732.156</u>	<u>-1.788.289</u>	<u>-671.794</u>	<u>-197.964</u>	<u>-74.109</u>
	1.092.400	505.800	417.700	78.800	90.100
Overb. naar financiële vaste activa:					
. BBZ bedrijfskrediet	-84.200	-10.900	-73.300	-	-
. Krediethypotheek PW	<u>-364.200</u>	<u>-175.300</u>	<u>-126.700</u>	<u>-13.000</u>	<u>-49.200</u>
	-448.400	-186.200	-200.000	-13.000	-49.200
	<u>644.000</u>	<u>319.600</u>	<u>217.700</u>	<u>65.800</u>	<u>40.900</u>

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden; deze staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

Overlopende activa	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Fiets- privé project	<u>22.796</u>	<u>26.749</u>

Vaste passiva

Eigen vermogen	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Algemene reserve	<u>74.603</u>	<u>74.603</u>

De algemene reserve is gevormd bij de overname van activiteiten van de gemeentelijke stichting Milieukompas en bedraagt vanaf 2001 ongewijzigd € 74.603.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening WW- en BW-uitkering	Verloop in 2017 €	Verloop in 2016 €
Stand op 1 januari	215.000	-
Toevoeging	-	215.000
Stand op 31 december	<u>215.000</u>	<u>215.000</u>

De voorziening bestaat uit het op balansdatum bestaand risico ter zake van de mogelijke verplichting van een WW- en BW- (bovenwettelijke) uitkering. Ferm Werk is in afwachting van een uitspraak van het UWV. Gedurende dit jaar zijn er geen bedragen vrijgevallen of aangewend.

Voorziening kosten bezwaar	Verloop in 2017 €	Verloop in 2016 €
Stand op 1 januari	28.215	-
Afboeking	<u>-28.215</u>	<u>28.215</u>
Stand op 31 december	<u>-</u>	<u>28.215</u>

De voorziening bestond uit het op balansdatum 2016 bestaand risico ter zake van de verplichting kosten bezwaar. Het betreft nog te betalen proces- en griffiekosten en kosten Wet Dwangsom. De voorziening is in zijn geheel aangewend.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Leningen o/g BNG Bank	<u>2.000.000</u>	<u>6.501.000</u>

De leningen o/g, per ultimo 2016 bestaande uit drie vaste geldleningen van ieder groot € 2.167.000, zijn op 6 december 2017 in één termijn afgelost. De verschuldigde rente over de leningen bedroeg respectievelijk 3,61%, 3,77% en 3,92%, oftewel een rentelast in het boekjaar van € 228.099.

Per 6 december is een nieuwe lening opgenomen van € 2.000.000, met een looptijd van 10 jaar, tegen een jaarlijkse rente van 1,13%.

De totale rentelast met betrekking tot de BNG leningen bedraagt in het boekjaar € 229.647.

Flottende passiva
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Schulden aan openbare lichamen		
Deelnemende gemeenten	3.458.966	1.247.909
Overige gemeenten	-	6.275
	<u>3.458.966</u>	<u>1.254.184</u>

Een specificatie van de schulden aan de deelnemende gemeenten volgt onderstaand:

	totaal ultimo 2017 €	gemeente Woerden €	gemeente B'graven-R'wijk €	gemeente Montfoort €	gemeente Oudewater €
Afrekening rijksbijdrage					
. Bbz aanv. uitk. 2015	-22.575	-10.782	-10.082	-1.711	-
Afrekening 2017 gemeentelijke bijdrage incl. dekking Rijk	<u>272.345</u>	<u>-84.857</u>	<u>414.517</u>	<u>-58.857</u>	<u>1.542</u>
	249.770	-95.639	404.435	-60.568	1.542
Per balansdatum					
. openstaande factuur	-2.037.918	-1.819.190	-	-	-218.728
. gefactureerd iz 2018	<u>5.247.114</u>	<u>3.416.889</u>	<u>660.047</u>	<u>779.628</u>	<u>390.550</u>
	<u>3.458.966</u>	<u>1.502.060</u>	<u>1.064.482</u>	<u>719.060</u>	<u>173.364</u>

Zie voor een specificatie van de afrekening 2017 pagina 31 en 32 van de jaarrekening.

	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Overige schulden		
Omzetbelasting	301.272	256.745
Loonheffing	96.833	236.909
Uitkeringen PW en Bijzondere bijstand	180.745	145.577
Crediteuren	96.460	81.467
Schuld aan Ferm Werk N.V.	-	19.093
Overige schulden	<u>112.792</u>	<u>94.129</u>
	<u>788.102</u>	<u>833.920</u>

	31 december 2017 €	31 december 2016 €
Overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld	-	85.936
Netto loon	3.675	28.293
Rente	<u>1.548</u>	<u>16.772</u>
	<u>5.223</u>	<u>131.001</u>

De reservering vakantiegeld per ultimo 2016 vloeit voort uit de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) in 2017.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingenKredietfaciliteit

GR Ferm Werk heeft een kredietfaciliteit in rekening-courant bij de BNG Bank ter hoogte van maximaal € 2.132.000. Per balansdatum wordt hiervan € 0 benut.

Garantstellingen

GR Ferm Werk is hoofdelijk medeschuldenaar voor het krediet in rekening-courant bij de Rabobank op naam van Ferm Werk N.V. De kredietlimiet bedraagt € 100.000. Per balansdatum wordt de kredietfaciliteit niet benut.

Fiscale eenheid voor de omzetbelasting

De fiscale eenheid voor de omzetbelasting bestaat uit de volgende rechtspersonen: Ferm Werk N.V., Stichting Facilitaire Dienstverlening en GR Ferm Werk.

Op grond hiervan is GR Ferm Werk mede hoofdelijk aansprakelijk voor de eventueel hieruit voortvloeiende verplichtingen.

Jaarlijks terugkerende, arbeidskosten gerelateerde, verplichtingen van een vergelijkbaar volume

Per ultimo 2017 bedroeg de schuld uit hoofde van vakantiegeld en –dagen € 884.000
(2016: € 806.000.)

Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2017

Programma Basisdienstverlening

Het programma Basisdienstverlening bestaat uit de producten WSW en beschut werken, Bijstandverlening en Participatie.

WSW en beschut werken

Baten en lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Grote geldstroom	8.786.175	8.851.000	-
Kleine geldstroom	30.529	83.000	-
	<u>8.816.704</u>	<u>8.934.000</u>	-

Onderstaand volgt een toelichting op de baten en lasten van de grote geldstroom. Voor een toelichting op de baten en lasten van de kleine geldstroom wordt verwezen naar pagina 26.

Baten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Rijkssubsidie Wsw	8.055.614	7.552.000
Gemeentelijke bijdrage Wsw	730.028	1.162.000
	<u>8.785.642</u>	<u>8.714.000</u>
Gemeentelijke bijdrage beschut werken	533	92.000
Premie beschut werken	-	45.000
	<u>8.786.175</u>	<u>8.851.000</u>

Het rijksbudget Wsw wordt vastgesteld op basis van de realisatie in het jaar t-1, waarbij rekening wordt gehouden met de blijfkans in het jaar t (de kans dat het zittende bestand na een jaar nog een dienstverband heeft). De rijkssubsidie over 2017 is in september definitief vastgesteld.

Het budget per SE bedraagt gemiddeld € 25.649. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 24.680 per SE.

<u>Aantal SE Wsw</u>	Realisatie 2017	Begroting 2017
Gemiddeld	<u>314,1</u>	<u>306,0</u>

Lasten grote geldstroom	Realisatie	Begroting
	2017	2017
	€	€
Personeelskosten Wsw	8.699.997	8.644.000
Kosten begeleid werken	85.645	70.000
	<u>8.785.642</u>	<u>8.714.000</u>
Personeelskosten beschut werken	533	137.000
	<u>8.786.175</u>	<u>8.851.000</u>

In 2017 is één medewerker (gemiddeld 0,14 FTE) beschut werken in dienst getreden bij Ferm Werk N.V. De begroting ging uit van een gemiddeld aantal dienstverbanden in 2017 van 15 FTE.

De kosten begeleid werken betreffen de betaalde loonkostensubsidies aan werkgevers. Het aantal begeleid werken plekken bedroeg 14,7 SE (begroting: 12 SE).

Het aantal medewerkers Wsw met een dienstverband bij Ferm Werk bedroeg 293,1 FTE (begroting: 288 FTE). Een specificatie van de personeelskosten volgt onderstaand.

<u>Personeelskosten Wsw</u>	Realisatie	Begroting
	2017	2017
	€	€
Loonkosten Wsw medewerkers	6.874.605	6.661.000
Werkgeversheffing ZVW	440.950	442.000
Sociale lasten	782.521	710.000
Pensioenpremies	604.799	691.000
Ontvangen uitkering UWV	-6.881	-10.000
Totaal sociale lasten	<u>1.821.389</u>	<u>1.832.000</u>
Lage inkomensvoordeel (LIV)	-158.481	-
Reiskosten	127.298	116.000
Overige personeelskosten	35.186	35.000
	<u>8.699.997</u>	<u>8.644.000</u>

De personeelskosten per FTE kwamen uit op € 29.059 (begroting: € 29.401).

Bijstandverlening

Baten en lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Grote geldstroom	16.738.240	18.535.000	-
Kleine geldstroom	3.025.384	3.053.000	-
	<u>19.763.624</u>	<u>21.588.000</u>	-

Onderstaand volgt een toelichting op de baten en lasten van de grote geldstroom. Voor een toelichting op de baten en lasten van de kleine geldstroom wordt verwezen naar pagina 26.

Baten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
BUIG	14.678.194	15.806.000
BBZ	-10.819	414.000
Gemeentelijke bijdrage inkomens- ondersteuning	<u>2.013.995</u>	<u>2.315.000</u>
	16.681.370	18.535.000
Gemeentelijke bijdrage bijstand- verlening algemeen	<u>56.870</u>	-
	<u>16.738.240</u>	<u>18.535.000</u>

Baten BUIG	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Rijksbijdrage BUIG	13.767.756	13.526.000
Idem, uitkering vangnetregeling	<u>155.558</u>	-
	13.923.314	13.526.000
Gemeentelijke bijdrage	<u>754.880</u>	<u>2.280.000</u>
	<u>14.678.194</u>	<u>15.806.000</u>

Het aantal verstrekte uitkeringen beliep in 2017 gemiddeld 1097 (begroting 2017: 886 + extra 200 uitkeringen).

Baten BBZ	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Rijksbijdrage BBZ	27.335	18.000
Idem, aanvullende uitkering	<u>3.426</u>	-
	30.761	18.000
BBZ declaratieregeling	-7.033	320.000
Gemeentelijke bijdrage	<u>-34.547</u>	<u>76.000</u>
	<u>-10.819</u>	<u>414.000</u>

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de omvang van de declarabele bestedingen BBZ in 2017 sterk achterblijft bij de begroting. De reden is dat er minder bedrijfskrediet is verstrekt dan was begroot.

Lasten grote geldstroom	Realisatie	Begroting
	2017	2017
	€	€
Verstreekte uitkeringen	14.532.874	14.836.000
Loonkostensubsidie garantiebanen	140.663	760.000
Loonkostensubsidie beschut werken	4.657	210.000
BUIG	<u>14.678.194</u>	<u>15.806.000</u>
BBZ	-10.819	414.000
Uitkeringen bijzonder bijstand en declaratieregeling	<u>2.013.995</u>	<u>2.315.000</u>
	16.681.370	18.535.000
Bijstandverlening algemeen	56.870	-
	<u>16.738.240</u>	<u>18.535.000</u>

De lasten BUIG en BBZ komen overeen met de SiSa verantwoording van de regelingen G2B en G3B (zie bijlagen bij de jaarrekening). Bovenstaande bedragen zijn inclusief terugontvangsten. Voor een nadere uitsplitsing wordt verwezen naar de SiSa verantwoording.

Participatie

Baten en lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Grote geldstroom	257.608	867.000	-
Kleine geldstroom	2.291.858	2.503.000	-
	<u>2.549.466</u>	<u>3.370.000</u>	-

Onderstaand volgt een toelichting op de baten en lasten van de grote geldstroom. Voor een toelichting op de baten en lasten van de kleine geldstroom wordt verwezen naar pagina 27.

Baten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Gem. bijdrage garantiebannen	-	304.000
Gem. bijdrage detachingsbanen	-	128.000
Inleenvergoeding detachingsbanen	-	104.000
Gem. bijdrage overige kosten Participatie	257.608	331.000
	<u>257.608</u>	<u>867.000</u>

Lasten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Additionele kosten garantiebannen	-	304.000
Loonkosten detachingsbanen	-	232.000
Overige kosten Participatie	257.608	331.000
	<u>257.608</u>	<u>867.000</u>

De kosten van de detachingsbanen zijn opgenomen in de uitvoeringskosten van Ferm Werk N.V.

Overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand volgt een recapitulatie per product en een vergelijking met de begroting.

Incidentele baten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Wsw en beschut werken	-	-
Bijstandverlening	-	3.305.000
Participatie	-	316.000
	-	3.621.000

Incidentele lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Wsw en beschut werken	-	-
Bijstandverlening	-	3.305.000
Participatie	-	316.000
	-	3.621.000

De begroting betreft de extra kosten a.g.v. de versnelde huisvesting van statushouders in de gemeente Woerden. De gemeente heeft in 2017 de ambitie gewijzigd; Woerden huisvest in 2017 de taakstelling vanuit het Rijk én de gezinsherenigingen. Dit betekent dat er in 2017 geen incidentele kosten zijn gerealiseerd. De extra kosten die zijn gemaakt, bijvoorbeeld door het in dienst nemen van een consulent statushouders (kosten kleine geldstroom), worden in 2018 gecontinueerd.

Kleine geldstroom

Baten kleine geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Gemeentelijke bijdrage	5.347.771	5.639.000	-

De baten en het totaal van de lasten kleine geldstroom worden verdeeld over de producten Begeleide Participatie, Bijstandverlening en Arbeidsparticipatie. De verdeelsleutels staan op pagina 28 weergegeven. De begroting is inclusief € 377.000 incidentele lasten.

Lasten kleine geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Lasten kleine geldstroom	5.346.300	5.632.000	-
Saldo van financiële baten minus lasten	1.471	7.000	-
Totaal lasten kleine geldstroom	5.347.771	5.639.000	-

Lasten kleine geldstroom exclusief saldo van financiële baten minus lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Personeelskosten	2.409.686	2.583.000	
Bijdrage basisdienstverlening Ferm Werk N.V.	2.718.638	2.831.000	
Kosten sociale recherche	125.826	102.000	
Kosten bezwaarschriftencommissie	50.800	58.000	
Proces- en griffiekosten	28.683	35.000	
Kosten cliëntenraad	6.264	15.000	
Diverse baten en lasten	6.403	8.000	
	5.346.300	5.632.000	

<u>Personeelskosten</u>	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Loonkosten	1.959.372	2.056.000	
Werkgeversheffing ZVW	128.789	139.000	
Sociale lasten	143.494	141.000	
Pensioenpremies	284.307	266.000	
Totaal sociale lasten	556.590	546.000	
Overige personeelskosten	60.981	47.000	
Doorbelasting personeelskosten naar aanvullende dienstverlening	-167.257	65.000	
	2.409.686	2.583.000	

In 2017 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers 38 FTE (begroting: 40,9 FTE).

Saldo van financiële baten / lasten	Realisatie	Begroting
	2017	2017
	€	€
Rente spaarrekeningen	186.542	184.000
Rente lening u/g Ferm Werk N.V.	41.636	43.000
	<u>228.178</u>	<u>227.000</u>
Rente leningen o/g	-229.647	-229.000
Overige rentelasten	2	-6.000
	<u>-1.471</u>	<u>-7.000</u>

Overzicht aanwending van het bedrag voor onvoorzien

In de begroting 2017 was in het programma Basisdienstverlening een bedrag voor onvoorzien uitgaven opgenomen van € 100.000. Dit bedrag is niet aangewend.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Niet van toepassing.

Verdeelsleutels kosten kleine geldstroom

Wsw en beschut werken	aantal dienst- verbanden (1 fte= 36 u pw)	procentuele verdeling		
Wsw				
Gemeente Woerden	224,8	73,0%		
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	44,7	14,5%		
Gemeente Montfoort	18,3	6,0%		
Gemeente Oudewater	19,9	6,5%		
	<u>307,8</u>			
Beschut werken				
Gemeente Woerden	<u>0,1</u>			

Bijstandverlening en Participatie (algemeen)	betaalde uitkeringen BUIG	procentuele verdeling	betaalde uitkeringen inkomensond.	procentuele verdeling
Gemeente Woerden	8.197.318	54,1%	1.378.369	64,7%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	4.321.943	28,5%	316.092	14,8%
Gemeente Montfoort	1.474.131	9,7%	237.106	11,1%
Gemeente Oudewater	1.162.194	7,7%	197.665	9,3%
	<u>15.155.585</u>		<u>2.129.232</u>	

Participatie (LOC en consulenten)	aantal consulenten werk (incl cons. statushouders)	procentuele verdeling	aantal consulenten werk & part.	procentuele verdeling
Gemeente Woerden	4,6	61,9%	4,9	55,5%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	1,7	22,5%	2,4	26,7%
Gemeente Montfoort	0,7	8,7%	0,9	10,0%
Gemeente Oudewater	0,5	6,9%	0,7	7,9%
	<u>7,5</u>		<u>8,9</u>	
Gemeente Woerden Consulent statushouders			<u>1,0</u>	
			<u>9,9</u>	

Garantie- en detachingsbanen	aantal banen banenafpraak (1 baan=25,5 u)	procentuele verdeling	aantal detach. banen (1 fte= 36 u pw)	procentuele verdeling
Gemeente Woerden	13,8	71,8%	9,3	46,6%
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk			5,8	29,1%
Gemeente Montfoort	4,3	22,2%	2,4	12,0%
Gemeente Oudewater	1,1	6,0%	2,5	12,3%
	<u>19,3</u>		<u>20,0</u>	
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk Uitvoering via arbeidsmarktregio M-H	<u>9,6</u>			
	<u>28,8</u>			

Programma Aanvullende dienstverlening

Baten en lasten	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Incidenteel gerealiseerd €
Grote geldstroom	114.810	-	-
Kleine geldstroom	339.279	222.000	-
	<u>454.089</u>	<u>222.000</u>	<u>-</u>

Baten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Gem. bijdrage Woerden	94.530	-
Gem. bijdrage Montfoort	10.660	-
Gem. bijdrage Oudewater	9.620	-
	<u>114.810</u>	<u>-</u>

Lasten grote geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Regeling Tegemoetkoming meerkosten zorg	99.060	-
Regeling WIW	15.750	-
	<u>114.810</u>	<u>-</u>

De regeling Tegemoetkoming meerkosten zorg wordt met ingang van 1 april 2017 uitgevoerd voor de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater.

Baten kleine geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Gem. bijdrage Woerden	84.486	60.000
Gem. bijdrage Bodegraven-Reeuwijk	199.178	119.000
Gem. bijdrage Montfoort	48.168	39.000
Gem. bijdrage Oudewater	7.447	4.000
	<u>339.279</u>	<u>222.000</u>

Lasten kleine geldstroom	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €
Inhuur schuldhelpverlening	165.565	125.000
Doorbelaste personeelskosten vanuit basisdienstverlening	167.257	97.000
Overige kosten aanvullende dienstverlening	6.457	-
	<u>339.279</u>	<u>222.000</u>

De doorbelasting van personeelskosten vanuit de basisdienstverlening nemen enerzijds toe als gevolg van de werkzaamheden die Ferm Werk uitvoert vanaf 2016 voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk in het kader van het Ondersteuningsfonds en anderzijds als gevolg van de uitvoering van de regeling Tegemoetkoming meerkosten zorg met ingang van 2017 voor de gemeenten Woerden, Montfoort en Oudewater. Met beide regelingen was in de begroting geen rekening gehouden.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Programma	Realisatie 2017			Begroting 2017			Begrotingsafwijking		
	Baten €	Lasten €	Saldo €	Baten €	Lasten €	Saldo €	Baten €	Lasten €	Saldo €
Basisdienstverlening	31.129.794	31.129.794	-	33.892.000	33.892.000	-	-2.762.206	-2.762.206	-
Aanvullende dienstverlening	454.089	454.089	-	222.000	222.000	-	232.089	232.089	-
Gerealiseerd resultaat	31.583.883	31.583.883	-	34.114.000	34.114.000	-	-2.530.117	-2.530.117	-

Analyse begrotingsafwijkingen

Bij het programma Aanvullende dienstverlening is hiervoor al ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begroting.

Bij het programma Basisdienstverlening is de meest opvallende afwijking tussen realisatie en begroting dat er geen incidentele kosten zijn gerealiseerd. De begroting van de incidentele kosten bedroeg € 3.621.000.

Daarnaast was er sprake van een kostenoverschrijding ten opzichte van de begroting, omdat de begroting uitging van gemiddeld 886 uitkeringen levensonderhoud (+ 200 extra, aangemerkt als incidenteel), terwijl dit aantal in werkelijkheid uitkwam op 1097 uitkeringen.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Per saldo was er sprake van een begrotingsafwijking van - € 2.530.117. Ten opzichte van het totaal van de begrote lasten is dit een overschrijding van 7,4%. Bij de behandeling door het Algemeen Bestuur van de tussenrapportage (na Q1) is besloten om geen begrotingswijziging door te voeren.

De kostenoverschrijding werd beoordeeld als enerzijds een autonome ontwikkeling en anderzijds het gevolg van de keuze van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk voor het opnemen van een hoog ambitieniveau in de begroting. De kostenoverschrijding is het gevolg van het aanpassen van de doelstelling voor het versneld huisvesten van statushouders door de gemeente Woerden.

De per saldo kostenoverschrijding wordt geheel gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten en telt daarom niet mee voor het accountantsoordeel bij de jaarrekening.

Afrekening bevoorschotting gemeentelijke bijdrage inclusief dekking Rijk 2017

	Gemeente Woerden					Gemeente B'graven-R'wijk				
	dekking Rijk (incl. vangnet)	bijdrage gemeente	totaal	gefactureerd in 2017	afrekening 2017	dekking Rijk (incl. vangnet)	bijdrage gemeente	totaal	gefactureerd in 2017	afrekening 2017
BASISDIENSTVERLENING										
Bijstandverlening										
Grote geldstroom										
Uitkeringen levensonderhoud	7.494.311	289.329	7.783.640	7.149.376	634.264	3.862.162	303.883	4.166.045	3.993.774	172.271
Uitgaven ihkv Bbz 2004	-6.700	-4.001	-10.701	118.000	-128.701	-667	-38.281	-38.948	218.000	-256.948
Inkomensondersteuning		1.335.434	1.335.434	1.175.000	160.434		268.303	268.303	320.000	-51.697
Bijstandverlening algemeen		35.090	35.090	-	35.090		29.315	29.315	-	29.315
Loonkostensubsidie garantiebanen	72.374		72.374	420.000	-347.626	40.915		40.915	240.000	-199.085
Loonkostensubsidie beschut werken	1.200		1.200	126.000	-124.800	3.457		3.457	56.000	-52.543
	7.561.185	1.655.852	9.217.037	8.988.376	228.661	3.905.867	563.220	4.469.087	4.827.774	-358.687
Kleine geldstroom		1.734.213	1.734.213	1.705.000	29.213		734.924	734.924	683.700	51.224
	7.561.185	3.390.065	10.951.250	10.693.376	257.874	3.905.867	1.298.144	5.204.011	5.511.474	-307.463
Wsw en beschut werken										
Grote geldstroom										
Wsw	5.854.559	563.270	6.417.829	6.357.951	59.878	1.225.327	49.722	1.275.049	1.348.759	-73.710
Beschut werken		1.733	1.733	208.350	-206.617			-	92.600	-92.600
Loonkostensubsidie beschut werken		-1.200	-1.200	-126.000	124.800			-	-56.000	56.000
	5.854.559	563.803	6.418.362	6.440.301	-21.939	1.225.327	49.722	1.275.049	1.385.359	-110.310
Kleine geldstroom		22.215	22.215	60.537	-38.322		-1.370	-1.370	12.878	-14.248
	5.854.559	586.018	6.440.577	6.500.838	-60.261	1.225.327	48.352	1.273.679	1.398.237	-124.558
Participatie										
Grote geldstroom										
Participatie		93.950	93.950	313.000	-219.050		109.096	109.096	171.000	-61.904
Detabanen		-	-	127.500	-127.500			-	-	-
	-	93.950	93.950	440.500	-346.550	-	109.096	109.096	171.000	-61.904
Kleine geldstroom		1.329.448	1.329.448	1.247.170	82.278		577.235	577.235	577.905	-670
	-	1.423.398	1.423.398	1.687.670	-264.272	-	686.331	686.331	748.905	-62.574
AANVULLENDE DIENSTVERLENING										
Schuldhelpverlening		-	-		-		149.659	149.659	104.500	45.159
Huisvesting statushouders		33.400	33.400	23.300	10.100		12.600	12.600	14.600	-2.000
Uitvoering regeling Onderst.fonds		-	-		-		35.000	35.000		35.000
Regeling Tegemoetkoming MZ		78.780	78.780		78.780			-		-
Uitvoering regeling TMZ		42.012	42.012		42.012			-		-
WIW loonkostensubsidie		15.750	15.750		15.750			-		-
Uitvoering regeling WIW		4.600	4.600	4.200	400			-		-
Overige kosten		4.474	4.474		4.474		1.919	1.919		1.919
	-	179.016	179.016	27.500	151.516	-	199.178	199.178	119.100	80.078
Totaal	13.415.744	5.578.497	18.994.241	18.909.384	84.857	5.131.194	2.232.005	7.363.199	7.777.716	-414.517

	Gemeente Montfoort					Gemeente Oudewater				
	dekking Rijk (incl. vangnet)	bijdrage gemeente	totaal	gefactureerd in 2017	afrekening 2017	dekking Rijk (incl. vangnet)	bijdrage gemeente	totaal	gefactureerd in 2017	afrekening 2017
BASISDIENSTVERLENING										
Bijstandverlening										
Grote geldstroom										
Uitkeringen levensonderhoud	1.343.374	100.242	1.443.616	1.398.036	45.580	1.078.147	61.426	1.139.573	1.056.916	82.657
Uitgaven ihkv Bbz 2004	18.644	7.222	25.866	29.200	-3.334	12.451	513	12.964	48.600	-35.636
Inkomensondersteuning		222.684	222.684	185.000	37.684		187.574	187.574	185.000	2.574
Bijstandverlening algemeen		-7.074	-7.074	-	-7.074		-461	-461	-	-461
Loonkostensubsidie garantiebannen	22.030		22.030	50.000	-27.970	5.344		5.344	50.000	-44.656
Loonkostensubsidie beschut werken			-	14.000	-14.000			-	14.000	-14.000
	1.384.048	323.074	1.707.122	1.676.236	30.886	1.095.942	249.052	1.344.994	1.354.516	-9.522
Kleine geldstroom		311.809	311.809	302.800	9.009		244.438	244.438	244.500	-62
	1.384.048	634.883	2.018.931	1.979.036	39.895	1.095.942	493.490	1.589.432	1.599.016	-9.584
Wsw en beschut werken										
Grote geldstroom										
Wsw	470.453	53.110	523.563	482.067	41.496	505.275	63.926	569.201	525.299	43.902
Beschut werken			-	23.150	-23.150			-	23.150	-23.150
Loonkostensubsidie beschut werken			-	-14.000	14.000			-	-14.000	14.000
	470.453	53.110	523.563	491.217	32.346	505.275	63.926	569.201	534.449	34.752
Kleine geldstroom		7.996	7.996	4.481	3.515		1.688	1.688	5.005	-3.317
	470.453	61.106	531.559	495.698	35.861	505.275	65.614	570.889	539.454	31.435
Participatie										
Grote geldstroom										
Participatie		34.680	34.680	50.000	-15.320		19.882	19.882	45.000	-25.118
Detabanen			-	-	-			-	-	-
	-	34.680	34.680	50.000	-15.320	-	19.882	19.882	45.000	-25.118
Kleine geldstroom		214.083	214.083	235.690	-21.607		171.092	171.092	182.034	-10.942
	-	248.763	248.763	285.690	-36.927	-	190.974	190.974	227.034	-36.060
AANVULLENDE DIENSTVERLENING										
Schuldhelpverlening		32.463	32.463	33.000	-537		-	-	-	-
Huisvesting statushouders		7.400	7.400	5.800	1.600		3.700	3.700	4.400	-700
Uitvoering regeling Onderst.fonds			-	-	-			-	-	-
Regeling Tegemoetkoming MZ		10.660	10.660		10.660		9.620	9.620		9.620
Uitvoering regeling TMZ		6.819	6.819		6.819		5.169	5.169		5.169
WIW loonkostensubsidie			-	-	-			-	-	-
Uitvoering regeling WIW			-	-	-			-	-	-
Overige kosten		1.486	1.486		1.486		-1.422	-1.422		-1.422
	-	58.828	58.828	38.800	20.028	-	17.067	17.067	4.400	12.667
Totaal	1.854.501	1.003.580	2.858.081	2.799.224	58.857	1.601.217	767.145	2.368.362	2.369.904	-1.542

Toelichting op de jaarrekening: wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Functiegegevens	B.F. Drost directeur secretaris	Y.Koster-Dreese lid AB en DB voorzitter	M.G. Kromwijk lid AB en DB	J.L.M. Vlaar lid AB en DB	J.I.M. Duindam lid AB en DB	S. van Hameren lid AB	R. Smits lid AB	P.C. de Jonge lid AB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar
Deeltijdfactor in fte	1,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging								
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 108.409							
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.682							
	€ 125.091	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000							
`-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.							
Totale bezoldiging	€ 125.091							
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.							
Gegevens 2016								
Aanvang en einde functievervulling in 2016	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	gehele jaar	vanaf november	gehele jaar	gehele jaar	vanaf maart
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.080							
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 1.216							
	€ 116.296	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 179.000							
`-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.							
Totale bezoldiging	€ 116.296							
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.							

Op 20 maart 2017 heeft de heer B.F. Drost, de algemeen directeur van Ferm Werk en tevens bestuurder van Ferm Werk N.V., in overleg met de voorzitter RvC van Ferm Werk N.V. en de voorzitter Dagelijks Bestuur van GR Ferm Werk besloten om met terugwerkende kracht zijn arbeidsovereenkomst met Ferm

Werk N.V. om te zetten in een arbeidsovereenkomst met GR Ferm Werk. Deze arbeidsovereenkomst heeft een ingangsdatum van 1 december 2016. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief geldt dat de heer B.F. Drost als topfunctionaris van Ferm Werk in zijn geheel kan worden aangemerkt. In het kader van fouterstel is in verband met deze situatie de totale bezoldiging van de heer B.F. Drost over boekjaar 2016 verantwoord in het kader van de WNT.

Deze fout leidt niet tot (wijzigingen in) een onverschuldigde betaling.

SiSa bijlage: G2B Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 deel openbaar lichaam 2017

Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 12	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14		
060335 Gemeente Montfoort	€ 1.360.248	€ 6.060	€ 60.661	€ 1.786	€ 0
060589 Gemeente Oudewater	€ 1.065.936	€ 30.645	€ 66.424	€ 112	€ 16.045
060632 Gemeente Woerden	€ 7.078.717	€ 154.060	€ 817.499	€ 11.169	€ 18.676
061901 Gemeente Bo-Re	€ 3.685.644	€ 78.525	€ 391.431	€ 3.720	€ 68.533
Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	
060335 Gemeente Montfoort	€ 0	€ 33.992	€ 3.440	€ 0	
060589 Gemeente Oudewater	€ 0	€ 8.444	€ 582	€ 0	
060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 199.151	€ 134.462	€ 0	
061901 Gemeente Bo-Re	€ 0	€ 136.263	€ 11.837	€ 0	
Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)			
In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam			
	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
060335 Gemeente Montfoort	€ 22.030	€ 0			
060589 Gemeente Oudewater	€ 5.344	€ 0			
060632 Gemeente Woerden	€ 73.574	€ 0			
061901 Gemeente Bo-Re	€ 44.372	€ 0			

SiSa bijlage: G3B Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2017

Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 01</i>	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 06</i>
060335 Gemeente Montfoort	€ 13.586	€ 8.325	€ 2.141	€ 1.650	€ 7.746
060589 Gemeente Oudewater	€ 0	€ 9.500	€ 1.007	€ 0	€ 4.471
060632 Gemeente Woerden	€ 38.990	€ 16.287	€ 23.225	€ 55.916	€ 13.163
061901 Gemeente Bo-Re	€ 27.438	€ 17.593	€ 12.617	€ 84.621	€ 13.259
Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 07</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10</i>		
060335 Gemeente Montfoort	€ 0	€ 0	€ 0		
060589 Gemeente Oudewater	€ 0	€ 0	€ 0		
060632 Gemeente Woerden	€ 0	€ 0	€ 0		
061901 Gemeente Bo-Re	€ 0	€ 0	€ 0		

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring.

JAARSTUKKEN 2017

Ferm Werk N.V.

Bestemd voor deponeringsdoeleinden

Vastgesteld door de
Algemene vergadering van Aandeelhouders
d.d. 12 april 2018

Inhoudsopgave

Geconsolideerde balans per 31 december 2017 van Ferm Werk N.V.	3
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	4
Algemeen	4
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	5
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	5
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat.....	7
Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	8
Personeelsgegevens	9
Vennootschappelijke balans per 31 december 2017	10
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	11
Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	12
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	12
Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke balans	12
Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening	12
Ondertekening van de jaarrekening	12

Geconsolideerde balans per 31 december 2017 van Ferm Werk N.V.

Na verwerking resultaatbestemming)

	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Activa		
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa	33.327	63.071
Materiële vaste activa	1.257.529	1.426.453
Financiële vaste activa	80.097	118.108
Vlottende activa		
Vorraden	19.983	8.318
Vorderingen	1.104.725	797.970
Liquide middelen	425.482	371.992
Totaal	2.921.143	2.785.912
	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Passiva		
Eigen vermogen		
Groepsvermogen	5.842	5.842
Langlopende schulden	2.000.000	2.151.766
Kortlopende schulden	915.301	628.304
Totaal	2.921.143	2.785.912

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Ferm Werk N.V. is statutair gevestigd te Woerden en ingeschreven bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30133389.

Activiteiten

De voornaamste activiteiten van Ferm Werk N.V. en haar groepsmaatschappijen zijn gericht op het bieden van aangepast werk aan degenen die in dienst zijn van Openbaar lichaam Ferm Werk, alsmede in het kader van de uitvoering van andere regelingen.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld onder de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten van Ferm Werk N.V.

Groepsverhoudingen

Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 379 en 414 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek luidt als volgt:

Geconsolideerde maatschappijen:

Stichting Facilitaire Dienstverlening, gevestigd te Woerden

Stichting De Wissel, eveneens gevestigd te Woerden

Het adres van Stichting Facilitaire Dienstverlening en Stichting De Wissel is: Carrosserieweg 1, 3445 BC Woerden.

Voor de Stichtingen die worden meegeconsolideerd wordt het eigen vermogen direct bij het vermogen van Ferm Werk N.V. opgeteld.

Vergelijkende cijfers

In het boekjaar is er voor gekozen om de huurkosten van printers niet langer onder huurkosten te verantwoorden, maar onder de overige bedrijfskosten. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast. Tevens is een bate "sectorgeld" (rijkssubsidie voor SW bedrijven) in de vergelijkende cijfers opgenomen onder de overige bedrijfsopbrengsten, in plaats van onder de overige personeelskosten.

Verbonden partijen

Verbonden partij van Ferm Werk N.V. is Openbaar lichaam Ferm Werk, 100% aandeelhouder van Ferm Werk N.V.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Ferm Werk N.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Ferm Werk N.V.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum.

Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

De jaarrekening is opgesteld volgens Titel 9 Boek 2 BW.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Pensioenen

Overeenkomstig de herziene richtlijnen in RJ 271.3 waardeert de vennootschap met ingang van 2010 de (Nederlandse) pensioenverplichtingen volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering' zoals nader uiteengezet onder de grondslagen voor de waardering van de voorzieningen.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

(Im)materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Ferm Werk N.V. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd.

Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.
Vorraden gereed product worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs.
De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend; hierbij wordt gebruik gemaakt van vaste verrekenprijzen. Indien noodzakelijk worden voorzieningen getroffen voor incourantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen de kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen, alsmede de wissels en cheques. Deposito's en dergelijke worden ook onder de liquide middelen opgenomen, indien zij in feite, zij het eventueel met opoffering van rentebaten, ter onmiddellijke beschikking staan. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De pensioenen van de medewerkers die in dienst zijn van Stichting Facilitaire Dienstverlening zijn ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Voor de WIW medewerker, in dienst van Stichting De Wissel, is het pensioen ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds WIW. De medewerkers van Stichting De Wissel met een detachingscontract, hebben een pensioenregeling bij de Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (StiPP).
De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder in het verslagjaar te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Langlopende schulden

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Na de eerste verwerking worden zij gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Belastingen

Tot en met 2015 werd Ferm Werk N.V. op grond van artikel 2, zevende lid Wet VPB niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting. Tevens was Ferm Werk N.V. vrijgesteld van de vennootschapsbelasting op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel c, ten derde VPB juncto artikel 4 Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971.

Bovenstaande was eveneens van toepassing op de Stichting Facilitaire Dienstverlening.

Met ingang van 2016 wordt Ferm Werk N.V. aangemerkt als vennootschapsbelastingplichtig.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen de investering in software en de bijkomende kosten. De afschrijvings-termijn bedraagt 3 tot 7 jaar.

Materiële vaste activa

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn voor machines en installaties: 10 tot 20% en overige vaste bedrijfsmiddelen: 20% tot 33,33%.

Vorraden

De boekwaarde van voorraden die worden gewaardeerd tegen lagere marktwaarde bedraagt nihil (ultimo 2016: nihil).

Eigen vermogen

Als gevolg van de consolidatie van de stichtingen waarin geen sprake is van een kapitaalbelang dat in de vennootschappelijke jaarrekening gewaardeerd wordt als financieel actief, ontstaat een verschil tussen het groepsvermogen (inclusief de stichtingen) en het vennootschappelijke vermogen (exclusief de stichtingen). De aansluiting is als volgt:

	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Vennootschappelijk vermogen	528	528
St. De Wissel	5.314	5.314
St. Facilitaire dienstverlening	-	-
Groepsvermogen	5.842	5.842

Het ingehouden deel van het resultaat bedraagt nihil.

Langlopende schulden

Van de langlopende schulden heeft € 2.000.000 een resterende looptijd van langer dan 5 jaar. De over deze lening verschuldigde rente bedraagt tot 6 december 2017 2% op jaarbasis. Vanaf 6 december 2017 bedraagt de rente 1,13% op jaarbasis.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Aangegane huurverplichtingen (en –rechten)

Per 31-12-2017 bedraagt de aangegane huurverplichting (exclusief servicekosten) in totaal € 2.852.000, waarvan € 535.000 vervalt na 1 jaar en € 2.375.000 vervalt in een periode van 5 jaar.

Per 31-12-2017 bedraagt het totale recht uit onderverhuur € 115.000, vervallend na 1 jaar.

Aangegane ICT hosting verplichting

Per 31-12-2017 bedraagt de aangegane hosting verplichting in totaal € 238.000, vervallend na 1 jaar.

Garantstelling kredietfaciliteit

Openbaar lichaam Ferm Werk is hoofdelijk medeschuldenaar voor het krediet bij de Rabobank. De kredietlimiet bedraagt € 100.000. Hiervan is per ultimo boekjaar niets benut.

Fiscale eenheid voor de omzetbelasting

De fiscale eenheid voor de omzetbelasting bestaat uit de volgende rechtspersonen: Ferm Werk N.V., Stichting Facilitaire Dienstverlening en Openbaar lichaam Ferm Werk. Op grond hiervan is Ferm Werk N.V. mede hoofdelijk aansprakelijk voor de eventueel hieruit voortvloeiende verplichtingen.

Personeelsgegevens

Gedurende het boekjaar waren gemiddeld 68,1 werknemers (fte) in dienst van de geconsolideerde vennootschap (2016: 49,9).

Vennootschappelijke balans per 31 december 2017
 (na resultaatbestemming)

	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	33.327	63.071
Materiële vaste activa	1.257.529	1.426.453
Financiële vaste activa	80.097	118.108
Vlottende activa		
Vorraden	19.983	8.318
Vorderingen	1.085.315	796.652
Liquide middelen	373.576	368.875
Totaal	2.849.827	2.781.477
	31 DECEMBER 2017 €	31 DECEMBER 2016 €
Passiva		
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	45.378	45.378
Overige reserve	-44.850	-44.850
	528	528
Langlopende schulden	2.000.000	2.151.766
Kortlopende schulden	849.299	629.183
Totaal	2.849.827	2.781.477

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

	OVER 2017 €	OVER 2016 €
	-	29.220
Resultaat uit gewone	-	29.220
Bedrijfsuitoefening voor belastingen	-	(29.220)
Resultaat uit deelneming		
Vennootschapsbelasting	-	-
Resultaat na belastingen	-	-

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Ferm Werk N.V.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke balans

Zie de toelichting op de geconsolideerde balans.

Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening

--

Ondertekening van de jaarrekening

De jaarrekening van Ferm Werk N.V. is op 12 april 2018 ondertekend door:

De directie,
B.F. Drost, algemeen directeur

De Raad van Commissarissen,
Q. Tersteeg, voorzitter
N.J.M. Derks, secretaris
H.I.P. Opatja
A. Schiebroek

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan gemeenschappelijke regeling Ferm Werk

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van gemeenschappelijke regeling Ferm Werk te Woerden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van gemeenschappelijke regeling Ferm Werk op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het algemeen bestuur op 1 februari 2018 voor kennisgeving aangenomen normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het algemeen bestuur op 18 december 2008 vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Ferm Werk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 315.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het door het algemeen bestuur op 18 december 2008 vastgestelde controleprotocol.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 315.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het algemeen bestuur op 1 februari 2018 voor kennisgeving aangenomen normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het door het algemeen bestuur op 18 december 2008 vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 11 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

J.S. Huizinga RA

Jaarverslag klachten 2017

Februari 2018
Ellen Mastenbroek
Klachtencoördinator

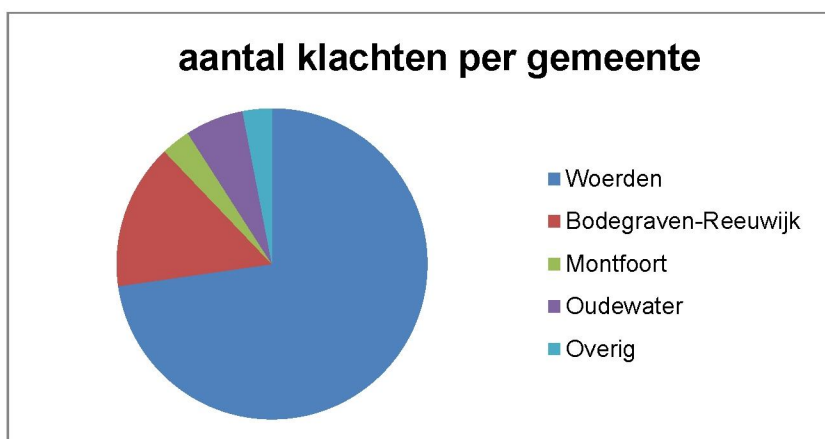
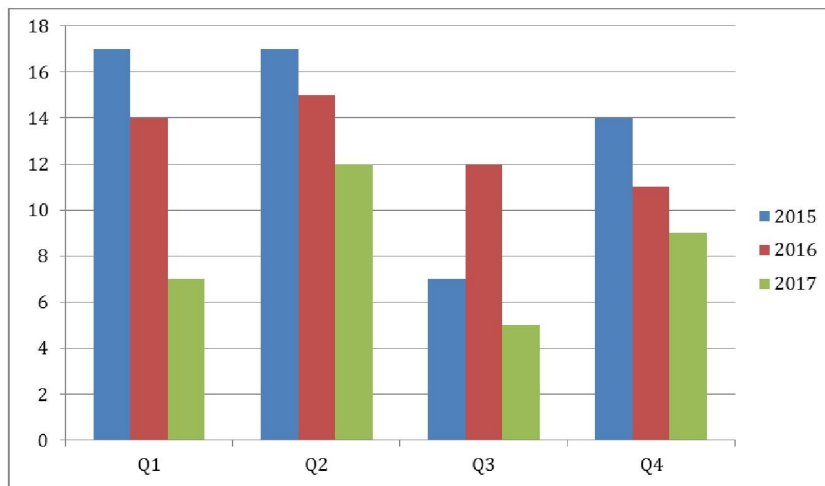
Inleiding

Cliënten die niet tevreden zijn over de dienstverlening van Ferm Werk kunnen een klacht indienen. De klachtenprocedure is bedoeld om het vertrouwen van de burger in Ferm Werk te herstellen. Indien mogelijk proberen we in informele klachtbehandeling tot een snelle oplossing te komen die recht doet aan alle belangen en partijen. Als de burger hiermee niet tevreden is of als de klacht zich niet leent voor informele afhandeling dan wordt het formele traject gestart.

In dit jaarverslag doen we verslag van ervaringen, trends en leermomenten. In de bijlage staan de cijfers van 2017 op een rij.

Aantallen klachten

Ferm Werk heeft in 2017 in totaal 33 klachten ontvangen. Hiermee zet de daling van het aantal klachten ten opzichte van de twee voorgaande jaren zich voort. De verdeling van de klachten over de Ferm Werk gemeenten is in overeenstemming met de grootte van de gemeenten.

Categorieën klachten

Klachten zijn signalen van burgers die niet tevreden zijn over de dienstverlening. Klachten kunnen gaan over dienstverlening van Ferm Werk, een trage afhandeling van brieven of vragen, het geven van verkeerde informatie of de manier waarop een medewerker met de klager omgaat.

Bij elke klacht wordt geregistreerd wat de aard van de klacht is:

- **Bejegening**
De klager ervaart het optreden van een medewerker van Ferm Werk als beledigend, onbehoorlijk of onredelijk.
- **Communicatie**
De klager heeft negatieve ervaringen met de bereikbaarheid van Ferm Werk of terugbelafspraken worden niet nagekomen.
- **Incorrecte afhandeling uitkeringsverstrekking**
De klager vindt dat Ferm Werk iets verkeerd doet, bijvoorbeeld met betrekking tot inkomstenverrekening, of dat een procedure niet goed is verlopen.
- **Afhandelingstermijnen aanvragen en betalingen**
De klager vindt dat het te lang duurt voordat er een besluit genomen wordt op een aanvraag of er tot betaling wordt overgegaan.
- **Kwijtraken van gegevens**
De klager heeft ervaren dat stukken die al zijn ingeleverd niet op de juiste plek bij Ferm Werk terecht zijn gekomen en er gevraagd wordt om nogmaals de gegevens te verstrekken.
- **Onjuiste of onvolledige informatie**
De klager verwijst naar niet-correcte informatie op bijvoorbeeld het internet, in brieven, folders en dergelijke. Dit kan ook onjuiste informatie door een medewerker van Ferm Werk zijn.

Aard van de klacht	2017	2016	2015
Bejegening door personeel van Ferm Werk	12	24	20
Bereikbaarheid van of terugbellen door Ferm Werk	6	14	9
Fouten in de uitvoering m.b.t. uitkeringsverstrekking	9	13	9
Afhandelingstermijnen aanvraag/betaling	1	10	23
Formulieren en stukken raken zoek	5	3	-
Informatieverstrekking onvolledig of foutief	9	-	-
Betreft geen klacht	2	-	5

Wat valt op?

- Bejegening

Alhoewel het aantal klachten over bejegening in absolute cijfers gehalveerd is ten opzichte van 2016, blijven klachten over bejegening een groot deel van de klachten uitmaken. Ruim een derde van de klagers voelt zich onheus bejegend door Ferm Werk.

Een greep uit de klachten:

“er wordt geen begrip getoond voor mijn situatie”
“er wordt een oplossing geboden die voor Ferm Werk de beste oplossing is maar niet mij”
“er is geen begrip voor de lastige positie waarin uitkeringsgerechtigden verkeren”
“je wordt door Ferm Werk behandeld alsof je een crimineel bent”
“Ferm Werk is een instituut met weinig persoonlijke aandacht”
“er wordt geredeneerd vanuit procedures en werkprocessen in plaats van te kijken naar mijn individuele situatie”
“er is een gebrek aan inlevingsvermogen”

Ferm Werk neemt elke klacht over bejegening zeer serieus. De klacht wordt altijd besproken met de betrokken medewerker om ook diens kant van het verhaal te horen. Vervolgens wordt met individuele medewerker bekeken wat hij of zij anders had kunnen doen en hoe herhaling in de toekomst te voorkomen. Indien nodig wordt dit ook gedeeld met andere medewerkers.

De afgelopen jaren heeft Ferm Werk een visie ontwikkeld waarbij de mens centraal staat. Voor medewerkers is het in de contacten met cliënten van belang om voortdurend te beseffen dat het gaat om mensen. De ingezette cultuuromslag kost tijd. Uit sommige klachten blijkt dat op dit punt nog verbetering mogelijk is. Dit heeft binnen Ferm Werk continue aandacht. Daarbij wordt de blik steeds meer naar buiten gericht: minder denken in procedures, werkprocessen en afgebakende taakgebieden, maar als uitgangspunt nemen “Waar is de mens die voor me staat het best mee geholpen?”

➤ Afhandelingstermijnen

Het aantal klachten over afhandelingstermijnen is het afgelopen jaar nog verder gedaald. De doorlooptijd (de periode tussen de indiening van de aanvraag en de afgifte van de beschikking) voor aanvragen levensonderhoud is in 2017 verder gedaald. 98,5 % van de aanvragen levensonderhoud werd binnen 8 weken beschikt (In 2016 was dit 93% en in 2015 66%).

➤ Communicatie

Goed en tijdig communiceren blijft een belangrijk aandachtspunt. Ook in 2017 was het aantal klachten dat betrekking heeft op communicatie (informatieverstrekking, bereikbaarheid) relatief hoog. Maar net zoals in voorgaande jaren is het aantal ingediende klachten laag ten opzichte van de hoeveelheid contactmomenten die medewerkers van Ferm Werk hebben.

Wijze van afdoening van klachten

Klachten kunnen formeel of informeel worden afgedaan. In eerste instantie wordt altijd geprobeerd de klacht informeel af te handelen. De formele klachtenprocedure (met behandeling door een officiële klachtbehandelaar, het eventueel houden van een hoorzitting en een schriftelijke beslissing met verwijzing naar de Nationale Ombudsman) is soms onevenredig zwaar. De meerderheid van de klachten is ook dit jaar via bemiddeling door de teammanager of in sommige gevallen door de klachtencoördinator afgedaan; dat betekent dat het overgrote deel van de klachten informeel wordt afgehandeld. Er wordt snel actie ondernomen en de klacht wordt hierdoor op korte termijn en naar tevredenheid opgelost. Pas als dat niet lukt wordt de formele procedure in gang gezet. Klachten die op een andere wijze moeten worden afgehandeld (bijvoorbeeld als zienswijze of bezwaar) worden buiten behandeling gelaten.

In 2017 zijn vier klachten formeel en 23 klachten informeel afgedaan. Eén klacht is ingetrokken en twee klachten zijn buiten behandeling gelaten; Drie klachten waren op 31-12-2017 nog in behandeling.

Ombudsman

Eén klager heeft zich na de klachtafhandeling door Ferm Werk gericht tot de nationale ombudsman met een klacht over invorderingskosten die ten onrechte in rekening werden gebracht door Cannock Chase. Daarnaast gaat deze klacht over de onevenredigheid van de hoogte van de incassokosten die Cannock Chase in rekening brengt. Het eerste deel van deze klacht had betrekking op onduidelijke communicatie en is opgelost. Over de hoogte van de kosten die Cannock Chase in rekening brengt is Ferm Werk in gesprek met Cannock Chase.

Feedbackformulier

Eind 2016 werd naast het klachtenformulier ook een feedbackformulier ingevoerd. Doel hiervan is het voor cliënten laagdrempelig maken om te reageren zonder dat er direct een klacht wordt ingediend. Op het feedbackformulier kunnen ook opmerkingen of suggesties voor verbeteringen worden gemeld. In 2017 heeft Ferm Werk via dit feedbackformulier 10 meldingen ontvangen. Daarvan bleken drie meldingen betrekking te hebben op onvrede over de communicatie met Ferm Werk. Deze werden alsnog als klacht behandeld. Vier mensen stelden een vraag waarop Ferm Werk het antwoord heeft gegeven.

Drie meldingen waren suggesties voor verbeteringen die door Ferm Werk zijn opgepakt:

Tip 1: Het afdrukken van formulieren vanaf de website kost veel inkt en is dus duur.

Actie: Ferm Werk heeft de lay-out van aanvraagformulieren inmiddels aangepast, zodat er minder inkt nodig is om het af te drukken

Tip 2: Bij telefonisch contact wordt alleen het algemene nummer van Ferm Werk zichtbaar. Spreek bij geen contact je naam in zodat de cliënt weet wie hem gebeld heeft.

Actie: De tip is met het personeel gedeeld.

Tip 3: Verrekenen van inkomsten levert problemen op in eerste maand dat iemand parttime aan het werk gaat. Dit stimuleert niet om te gaan werken.

Actie: Ferm Werk heeft een nieuwe werkwijze ingevoerd per 1-1-2018 om deze problemen te verminderen.

De ingebruikname van het feedback formulier heeft niet geleid tot grote aantallen opmerkingen of tips en heeft ook het aantal klachten niet doen stijgen.

De mogelijkheid om feedback te geven en/of een klacht kenbaar te maken wordt ook op het TV scherm bij de wachtruimte naast de ingang onder de aandacht gebracht.

Verbeteringen in 2018

Nieuwe werkwijze verrekenen wisselende inkomsten

Door de huidige conjunctuur krijgen onze cliënten steeds vaker te maken met deeltijdwerk en flexcontracten met wisselende inkomsten. Het verrekenen van deze inkomsten leidt voor cliënten al gauw tot problemen als gevolg van een verschuivend betalingsritme en het ontstaan van vorderingen. Dit is een probleem dat landelijk speelt bij sociale diensten. Met ingang van februari 2018 heeft Ferm Werk een nieuwe werkwijze van inkomstenverrekening voor wisselende inkomsten ingevoerd. Daarmee hopen wij een oplossing te bieden voor de problemen die cliënten ervaren als zij aan het werk gaan en daarmee ook de drempel voor het aanvaarden van deeltijd- of oproepwerk te verlagen.

Digitalisering ter verbetering efficiency en klantvriendelijkheid

In de loop van 2018 wordt het mogelijk gemaakt om digitaal aanvragen in te dienen via DigiD. Daarmee worden de kansen verkleind op fouten, zoals bijvoorbeeld het kwijtraken van stukken. Door verdergaande digitalisering wordt het voor cliënten ook mogelijk om via een persoonlijke pagina op de website inzicht te krijgen in hun eigen gegevens.

BIJLAGE: Cijfers

Ferm Werk heeft in 2017 in totaal 33 klachten ontvangen.

In de tabellen hieronder worden de ontvangen klachten gespecificeerd naar gemeente, aard van de klacht, wijze van afhandeling.

Gemeente	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal 2017
Woerden	4	10	4	6	24
Bodegraven-Reeuwijk	2	1	-	2	5
Montfoort	-	-	1	-	1
Oudewater	1	-	-	1	2
Niet meer woonachtig in Ferm Werk gemeente	-	1	-	-	1
Totaal aantal klachten	7	12	5	9	33

Aard van de klacht	2017	2016	2015
Bejegening door personeel van Ferm Werk	12	24	20
Bereikbaarheid van of terugbellen door Ferm Werk	6	14	9
Fouten in de uitvoering m.b.t. uitkeringsverstrekking	9	13	9
Afhandelingstermijnen aanvraag/betaling	1	10	23
Formulieren en stukken raken zoek	5	3	-
Informatieverstrekking onvolledig of foutief	9	-	-
Betreft geen klacht	2	-	5

- In deze tabel is het totaal meer dan het aantal klachten omdat er regelmatig sprake is van een combinatie van factoren waarover de klacht gaat;

Voor zover mogelijk zijn de klachten informeel afgehandeld door direct met de klager in gesprek te gaan of telefonisch contact op te nemen, en door het probleem direct op te lossen (bijvoorbeeld uitbetaling uitkering, afhandeling aanvraag)

Afhandeling	2017	2016	2015
Gesprek met leidinggevende telefonisch	-	11	23
Gesprek met consulent (in persoon of telefonisch)	3	19	7
Schriftelijk afgedaan via brief of email	-	6	25
Hoor-gesprek met klachten coördinator en leidinggevende	1	17	12
Nog niet afgehandeld	3		-
Vragen van cliënt beantwoord door consulent	2		-
Gesprek met klachtencoördinator telefonisch	4		-
Ingetrokken	-	1	-
Gesprek met wethouder			1

- In deze tabel is het totaal meer dan het aantal klachten omdat er regelmatig sprake is van een combinatie van reactie namelijk eerst telefonisch of in een gesprek en daarna nog een schriftelijke bevestiging;